

Bruxelles, 8. studenoga 2023.
(OR. en)

15187/23

**Međuinstitucijski predmet:
2022/0902(APP)**

**AG 136
PE 138
INST 434
FREMP 316**

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Vijeće
Br. preth. dok.:	9333/22 (EP proposal), 14904/23
Predmet:	Prijedlog UREDBE VIJEĆA o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima, stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 76/787/EZUČ, EEZ, Euratom i Akta o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima priloženog toj odluci („europski izborni zakon”) – rasprava o politikama

1. Europski parlament donio je 3. svibnja 2022. nacrt zakonodavnog prijedloga novog izbornog zakona,¹ koji se temelji na članku 223. UFEU-a.
2. Na sastanku 7. studenoga 2022. Radna skupina za opće poslove raspravljala je o glavnim elementima prijedloga, posebno o odredbama koje se odnose na izbornu jedinicu na razini Unije, izborne pragove, rodnu ravnopravnost i jedinstveni dan izbora.

¹ Dok. 9333/22.

3. Vijeće (opći poslovi) raspravljalo je o tom pitanju u dva navrata, 18. listopada 2022. i 27. lipnja 2023. Na tom zadnjem sastanku švedsko predsjedništvo predstavilo je rezultate ankete² kojom su potvrđene velike razlike među delegacijama u pogledu cijelog niza elemenata. Španjolsko (tada predstojeće) predsjedništvo izrazilo je da namjerava nastaviti s radom na prijedlogu na temelju navedene ankete.
4. Kako je navedeno na sastanku Odbora stalnih predstavnika 8. studenoga, sastanak Vijeća za opće poslove) održat će se 15. studenoga 2023. na temelju dokumenta predsjedništva za raspravu i pitanja navedenih u Prilogu.

² Dok. 10278/2/23 REV 2.

„Europski izborni zakon”

– dokument predsjedništva za raspravu o politikama –

Na početku svojeg mandata španjolsko predsjedništvo najavilo je da će nastaviti s radom na europskom izbornom zakonu. Prvo, obvezalo da će pozvati države članice da u Vijeću za opće poslove održe raspravu o politikama o politički najvažnijim pitanjima, kao što su europska izborna jedinica i transnacionalne liste. Drugo, obvezalo se održati tehničku raspravu tako što će grupirati u skupine članke o kojima je slijedom rezultata ankete švedskog predsjedništva postignut najveći konsenzus među državama članicama.

U skladu s tom prvom obvezom i s obzirom na važnost koju Europski parlament pridaje tom predmetu, kao i njegovu povezanost sa širom raspravom o budućnosti Europe s obzirom na zaključke Konferencije o budućnosti Europe, španjolsko predsjedništvo smatra primjerenim tu političku raspravu održati na sastanku Vijeća za opće poslove 15. studenoga 2023. Cilj je te rasprave pružiti smjernice za budući rad na ovom prijedlogu, posebno u pogledu prijedlogâ o europskoj izornoj jedinici i transnacionalnim listama.

O tim se pitanjima preliminarno raspravljalo tijekom prethodnih predsjedništava. Velik broj država članica naveo je da ne bi mogle podržati transnacionalne liste, dok je druga skupina država članica smatrala da je ključno da Vijeće temeljito razmotri te prijedloge. Konkretno, prva i jedina politička rasprava o predloženom europskom izbornom zakonu održana je tijekom češkog predsjedanja na sastanku Vijeća za opće poslove 18. listopada 2022. Države članice izrazile su svoja početna stajališta o tim pitanjima. U okviru ankete švedskog predsjedništva o člancima od 13. do 15. predloženog europskog izbornog zakona, države članice smatrale su da je svaki stavak članka 15., koji se odnosi na jedinstvenu izbornu jedinicu, „neprihvatljiv”, zbog, među ostalim, velikih pravnih i institucijskih problema na nacionalnoj razini.

Španjolsko predsjedništvo smatra da je usklađivanje izbornih sustava država članica na europskim izborima razuman dugotrajni cilj, pri čemu je svjesno potrebe očuvanja izbornih načela različitih država članica, koje su često povezane s njihovim ustavnim okvirom. Europski parlament predlaže osnivanje izborne jedinice na razini Europske unije (članak 15.) sa sljedećim značajkama: bira se 28 članova (barem na prvim izborima), koje europski građani biraju glasovanjem koje je odvojeno od njihova glasanja za nacionalne liste (članak 12. stavak 1.) Prilikom glasanja za izbornu jedinicu na razini Unije građani bi birali iz niza transnacionalnih lista koje sastavljaju različiti europski izborni subjekti (stranke, koalicije, skupine itd. iz članka 2) koji su se kandidirali na izborima.

Transnacionalne liste od 28 kandidata bile bi zatvorene liste označene logotipom europskog izbornog subjekta na glasačkom listiću. Liste bi imale tri odjeljka s tri mjesta, a svaki bi se odjeljak popunjavao kandidatima iz triju skupina država članica sastavljenih prema demografskoj veličini. Naposljetku, raspodjela mjesta provodila bi se D'Hondtovom metodom.

Španjolsko predsjedništvo namjerava nastaviti tehnički rad na temelju rezultata ankete švedskog predsjedništva. Mogao bi stoga započeti rad na člancima koji se odnose na zabranu dvostrukog glasanja (članak 4. stavci 2. i 3.) i pristupačnost glasanja (članak 7.). Ako postoji konsenzus, mogla bi se razmotriti rasprava o drugim skupinama članaka u vezi s rodom, predizbornom kampanjom ili proglašenjem rezultata. Valja napomenuti da tehnička rasprava neće biti usmjerena na tekst članaka, nego na to koji su materijalni elementi prihvatljivi kako bi se ostvario napredak u raspravama o tekstu.

Pitanja za raspravu u vijeću

- *Smatraju li države članice da je moguće ostvariti napredak u raspravi o pitanjima u vezi s izbornim zakonom koja su više političke naravi?*
 - *Slažu li se države članice s osnovnom idejom transnacionalnih lista i europske izborne jedinice? Jesu li problemi uglavnom tehničke prirode?*
-